

Wateroverlastschade: willekeur of verzekering? Of: Is verzekeren van wateroverlast aantrekkelijk?

— De Adviescommissie Water weet het zeker in haar recente advies over verzekeren: het verzekeren van wateroverlast heeft voordelen. Dat het er tot nu toe niet van gekomen is komt omdat normen nog niet allemaal ingevuld zijn. Het Verbond van Verzekeraars is voorzichtiger: het verzekeren van alle wateroverlast biedt in ons natte landje onder de zeespiegel nauwelijks mogelijkheden (ook al zijn er normen), en bovendien wil de burger er niet of nauwelijks voor betalen (want de waterbeheerder zorgt voor droge voeten!). De Rijksoverheid ziet graag dat wateroverlast verzekeraar is ('stimuleren eigen verantwoordelijkheid'). De waterschappen zijn druk bezig om alle extra NBW taken zorgvuldig uit te voeren, en kijken solidair met de getroffen naar 'Den Haag' als er ergens schade optreedt. En soms komt 'Den Haag' over de brug (heftige regenval in 1998, kade doorbraak in Wilnis) maar soms ook niet (hevige regenval in 1999). Wat is er aan de hand?

— Wateroverlast heeft vele gedaanten, en daar begint gelijk de discussie. Voor de één is wateroverlast een grootschalige overstroming in de Betuwe, voor de ander is het 10 cm water in de kelder. Ik denk dat het allereerst verstandig is om onderscheid te maken in de verschillende typen wateroverlast:

- 1 schade door doorbraak primaire waterkering
 - 2 schade in 'buitendijkse gebieden'
 - 3 schade in regionale watersystemen (bijvoorbeeld doorbraak boezem kade, lokale heftige regenval en grondwater)
- In dit stuk zal verder alleen aandacht besteed worden aan de schade in regionale watersystemen.

— Voor schade in regionale watersystemen geldt dat de oogstschade (via een aparte oogstschade verzekering die door de onderlinge waarborgmaatschappijen Agriver sinds 2004 en Aquapol sinds 2005 op de markt gezet wordt, maar de deelname is tot nu toe beperkt) en de schade door lokale hevige regenval (waarbij geen kadedoorbraak optreedt) in de meeste inboedel/opstal polissen is opgenomen (lees uw polis er maar op na!). Voor de overige typen (zoals grondwater en doorbraak van boezemkaden) is de schade niet verzekeraar. Deze situatie heeft een aantal nadelen: elke keer dat er schade ontstaat is er de roep om compensatie. Omdat waterbeheer een overheidstaak is komt deze vraag veelal bij de overheid terecht,

en veelal wordt de schade gecompenseerd. Het gevolg is: een grote mate van willekeur (welke schade wordt nu wel en welke schade wordt nu niet gecompenseerd) en hoge uitvoeringskosten door de vele mogelijkheden van beroep bij een overheidsregeling. In 1998 zijn de totale uitvoeringskosten geschat op meer dan € 100 miljoen op een totale schade van circa € 500 miljoen. De voordelen van de huidige situatie zijn ook duidelijk: als een waterbeheerder nalatig is geweest wordt de schade gecompenseerd, en in overige gevallen is degene die schade ondervindt de drager van de schade en dit bevordert de eigen verantwoordelijkheid. En in extreme situaties kan via de WTS een deel van de schade gecompenseerd worden.

— Naar mijn idee is het echter de moeite waard om te onderzoeken of een professionele regeling van de wateroverlastschade aantrekkelijk is, bijvoorbeeld via een fonds of een onderlinge waarborgmaatschappij, voor wateroverlast op regionale schaal (boezemkaden, overstroming vanuit oppervlaktewater, grondwater en riolering). Er is nu al een oogstschade verzekering, dus die schade kunnen we buiten de discussie houden. Een mogelijk discussiepunt is wie de risicopremie betaalt. Het is vanuit theoretisch oogpunt aantrekkelijk om een relatie te leggen met beheerders die investeren in het watersysteem en waterbeheer om de totale kosten (investering, rampbeheersing, verwachte schaderisico's) te minimaliseren. Het schaderisico is de verzekeringspremie die nodig is om de schade te vergoeden. De verzekeraars kunnen de uitvoerder van een regeling zijn en de beheerders de financiers. Dat is conform het advies van de commissie Borghouts over de afhandeling van calamiteiten.

— Op dit moment wordt in een 'Leven met Water' project onderzocht hoe een dergelijke regeling en polis eruit kan zien. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door een consortium met onder andere KNMI, Stowa, Verbond van Verzekeraars en TU Delft. Informatie is verkrijgbaar bij ondergetekende. Ik denk dat een ieder verbaasd zal zijn over de geringe verzekeringspremies omdat de huidige regionale watersystemen robuust zijn ontworpen. Mijn vraag is: doen de waterschappen mee?

— Dr.ir. Matthijs Kok, HKV Lijn in Water